

Pan Wiesław Maszewski
Przewodniczący Rady Powiatu
Czarnkowsko – Trzcianieckiego

Odpowiadając na interpelację radnej Rady Powiatu Czarnkowsko – Trzcianieckiego Pani Izabeli Bobińskiej z dnia 28.09.2021r. przekazuję:

Informację na temat nielegalnego składowiska odpadów w m. Sarbia.

(Informacje dotyczą okresu po dniu 23.10.2019r. tj. po przedstawieniu ww. zagadnienia na posiedzeniu Komisji dnia 28.10.2019r.)

1. W kwestii prowadzonego postępowania administracyjnego informuję, że dnia 7.05.2018r. cofnięto zezwolenie na zbieranie odpadów udzielone przedsiębiorcy, a decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. W związku z niewywiązaniem się przedsiębiorcy odpowiedzialnego za wywóz odpadów z nałożonego na niego obowiązku, po upływie terminu wskazanego w upomnieniu dnia 7.09.2018r. Starosta Czarnkowsko – Trzcianiecki postanowił o nałożeniu na przedsiębiorcę grzywny w wysokości 10 000 zł tytułem przymuszenia. W związku z nieuiszczeniem ww. grzywny dnia 14.11.2018r. sprawa została skierowana do właściwego naczelnika urzędu skarbowego, celem jej egzekucji. Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań – Grunwald postanowieniem z dnia 15.11.2019 znak 3020-SEE.711.2899.2019.MP umorzył postępowanie egzekucyjne w stosunku do zobowiązanego na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych przez Starostę Czarnkowsko – Trzcianieckiego. Wobec powyższego sytuacja majątkowa dłużnika nie pozwala na pokrycie kosztów wykonania zastępczego polegającego na usunięciu odpadów. Obowiązkiem i kosztem usunięcia odpadów, które znajdują się na prywatnym gruncie, nawet jeśli zagrażają one zdrowiu i życiu mieszkańców obciążony może być właściciel odpadów tj. przedsiębiorca prowadzący działalność w tym zakresie. Jeśli on sam tego nie zrobi organ egzekucyjny - w tym przypadku Powiat przystąpić może do wykonania zastępczego, na które musi wyłożyć środki, których obecnie w budżecie nie posiada.
2. Możliwości finansowych, jak też prawnych nie posiada w tym zakresie również Minister Środowiska z powodu braku podstaw prawnych do ujmowania w budżecie państwa środków przeznaczonych na ten cel. NFOŚiGW oferuje dofinansowanie wyłącznie w formie pożyczki z programu priorytetowego: 2.2. Ochrona powierzchni ziemi oraz 2.9. Usuwanie porzuconych odpadów. Obecnie nabór wniosków w ramach ww. programów nie został ogłoszony.
3. Dnia 5.01.2021r. Prokuratura Okręgowa w Tarnowie poinformowała tutaj. Organ o zawieszeniu śledztwa m.in. przeciwko przedsiębiorcy o przestępstwo z art. 183 § 1 kk i inne (nieodpowiednie postępowanie z odpadami i działanie w zorganizowanej grupie przestępczej) z uwagi na długotrwałą przeszkodę uniemożliwiającą kontynuowanie postępowania. Jak wynika z uzasadnienia niniejszego postanowienia prokuratura

Okręgowa w Tarnowie nadzoruje śledztwo przeciwko przedsiębiorcy i innym, którego przedmiotem są kwestie organizowania nielegalnych składowisk odpadów, przywozu ich wbrew przepisom ustawy z zagranicy. W toku postępowania zostało wydane postanowienie o przedstawieniu zarzutów jednemu z innych podejrzanych, którego nie udało się jednak ogłosić z uwagi na fakt, iż ukrywa on się przed organami ścigania (Europejski nakaz Aresztowania). Mając jednak na uwadze jego wiodącą rolę w procederze, wykonanie czynności z jego udziałem, warunkuje dalsze czynności dowodowe w sprawie, jak też jest konieczne dla rozstrzygnięcia odpowiedzialności pozostałych podejrzanych, dlatego postępowanie zostało zawieszono do czasu ustania przyczyny uniemożliwiającej wykonanie czynności z udziałem podejrzanego, jak też uzyskania odpisów prawomocnych wyroków.

4. Ponieważ większa część zgromadzonych odpadów, przywieziona została nielegalnie z zagranicy zastosowanie ma ustawa o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, a organem właściwym w tej sprawie jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. Dnia 4.07.2019r. Prokuratura Okręgowa w Tarnowie poinformowała, iż GIOŚ - Departament Kontroli Gospodarowania Odpadami podjął działania w trybie przewidzianym w Rozdziale 6 – Zwrot odpadów ww. ustawy. Jeżeli za nielegalny obrót odpowiedzialny jest wysyłający odpady, właściwy organ kraju wysyłki zapewni, że odpady te zostaną zabrane przez wysyłającego lub jeżeli to konieczne przez właściwe kraje wysyłki, w takim przypadku powinno zostać wysłane kolejne zgłoszenie (przez właściwe władze kraju wysyłki), ponadto żaden organ nie może sprzeciwić się zwrotowi swoich odpadów. Koszty wynikające z odbioru odpadów pochodzących z nielegalnego przemieszczania od dnia w którym właściwy organ wysyłki uzyskał informację, że przemieszczanie jest nielegalne, a także koszty składowania są ponoszone przez podmiot który dokonał zgłoszenia, jeżeli nie dokonano zgłoszenia przez podmiot zobowiązany do dokonania zgłoszenia lub jeżeli jest to niewykonalne przez właściwy organ wysyłki.
5. W związku z brakiem informacji ze strony GIOŚ w Warszawie – Departament Kontroli Gospodarowania Odpadami tut. Organ pismem z dnia 29.09.2020r. ponownie wystąpił o udzielenie informacji na temat prowadzonego postępowania w ww. trybie. W odpowiedzi na powyższe dnia 26.05.2021r. GIOŚ w Warszawie poinformował, iż zgodnie z ustaleniami WIOŚ w Poznaniu Delegatura w Pile większość odpadów znajdujących się w Serbii pochodzi z Niemiec (etykiety i oznakowanie balotów w języku niemieckim). Są to odpady tworzyw sztucznych (opakowaniowe) zanieczyszczone innymi frakcjami o kodzie 19 12 12 określane jednak w dokumentach kodem 19 12 04 i przemieszczane były w oparciu tzw. zieloną listę czyli nie wymagały uzyskania zezwolenia GIOŚ na przywóz. Biorąc pod uwagę jednak fakt, iż są to zmieszane odpady pochodzenia komunalnego, dlatego przywóz tych odpadów z Niemiec do Serbii uznany został za nielegalny. Odpady wysyłane z firm niemieckich miały trafić do przetworzenia w Polsce. O nielegalnym transgranicznym przemieszczaniu odpadów GIOŚ poinformował odpowiednie organy niemieckie i zwrócił się z prośbą o podjęcie działań gwarantujących zwrot odpadów do Niemiec, zgodnie z art. 24 ust. 2 rozporządzenia (WE) 1013/2006. O sprawie powiadomiono Ministra Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Reaktorów Atomowych Niemiec – bez odpowiedzi. Urzędy niemieckie twierdzą, iż odpady te mogły być wysyłane jako odpady z zielonej listy. Urzędy te poinformowano również o udziale niemieckich podmiotów w nielegalnych wysyłkach odpadów do Serbii. W dotychczasowej korespondencji odmówiły one jednak przeprowadzenia zwrotów

odpadów, lub też postawiły określone warunki. Jak dotąd żaden z urzędów niemieckich nie zadeklarował zwrotu zgodnie z art. 24 ww. rozporządzenia. Wiosną 2020r. GIOŚ w kooperacji z urzędami niemieckimi zaplanował wspólne oględziny, które ze względu na pandemię nie odbyły się. GIOŚ pozostaje w kontakcie korespondencyjnym z urzędami niemieckimi w celu realizacji zwrotu odpadów. Na podstawie ponownych oględzin powstało również podejrzenie, że część odpadów pochodzi z Wielkiej Brytanii. W dniu 30.01.2020r. odbyły się wspólne z urzędem angielskim oględziny, po których urząd angielski poinformował GIOŚ, iż wobec braku dokumentacji wskazującej na pochodzenie odpadów z Anglii, nie planuje prowadzić dalszych działań w celu zwrotu odpadów.

6. Obecnie władze powiatu prowadzą rozmowy z firmą WAJM Sp. z o.o. Komorniki, która wspólnie z Uniwersytetem Technicznym w Poznaniu przygotowuje projekt badawczy w zakresie nowatorskich, niskobudżetowych metod budowy dróg lokalnych z wykorzystaniem surowców wtórnych. Zarząd niniejszej spółki zaprosił Powiat do uczestnictwa w niniejszym projekcie, co pomóc może w utylizacji zalegających w Serbii odpadów tworzyw sztucznych. Technologia ta pozwoli na obniżenie kosztów budowy dróg lokalnych, przyspieszenie czasu realizacji jak i wykorzystanie zalegających odpadów tworzyw sztucznych. W związku prowadzeniem prac badawczych m.in. na odcinkach powiatowych jak i gminnych w rozmowach uczestniczyli wóldarze Gminy Czarnków oraz Lubasz. Powiat dnia 13.08.2021r. podpisał wolę współpracy w przedmiotowej sprawie, celem uzyskania grantu w konkursie organizowanym przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach poddziałania 1.1.1 „Badania przemysłowe i prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa”.

Karolina Mazurkiewicz
Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska,
Rolnictwa i Leśnictwa